

KUNSTI AINEKAVA

Gümnaasiumi kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunnetab kunsti võimalusi ning näeb selle rakendusi nii enese elu ja tegevuse kui maailma mõtestamise, mõjutamise ja kujundamise vahendina;
- orienteerub kunstiajaloo põhilistes küsimustes ja arenguetappides;
- mõistab kunsti ja visuaalkultuuri seoseid ühiskondlike protsesside ning teiste valdkondadega;
- väärtustab ümbritsevat elukeskkonda ja visuaalkultuuri pärandit;
- orienteerub kunsti, arhitektuuri ja disaini valdkondadega seotud elukutsetes ja edasiõppimisvõimalustes.

Gümnaasiumis läbitakse kaks kunsti kursust.

10. klass 1. kursus „Kunst ja kunstiajalugu“

11. klass 2. kursus „Kunst ja visuaalkultuur 20.-21. sajandil“

Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
- käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades turvaliselt, järgib visuaalseid kujutisi luues ning kasutades seadust;
- uurib, disainib või loob kunstiteose kõiki disainiprotsessi etappe läbides;
- dokumenteerib enda uurimis- ja kavandamisprotsessi;
- analüüsib oma tööd ja tulemust, valides teadlikult erinevaid lähtepunkte ning meetodeid;
- analüüsib ainealast keelt kasutades loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle erinevatelt positsioonidelt, seostades eri kunste ja kunsti teiste valdkondadega, kultuuri ja ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arenguga.

KUNSTI 1. KURSUS „KUNST JA KUNSTIAJALUGU“

Kursuse lõpus õppija:

- tunnetab kunsti võimalusi ning näeb selle rakendusi nii enese elu ja tegevuse kui maailma mõtestamise, mõjutamise ja kujundamise vahendina;
- orienteerub kunstiajaloo põhilistes küsimustes ja arenguetappides esiajast 19. sajandi kolmanda veerandini;
- mõistab kunsti ja visuaalkultuuri seoseid ühiskondlike protsesside ning teiste valdkondadega;
- väärtustab ümbritsevat elukeskkonda ja visuaalkultuuri pärandit;
- orienteerub kunsti, arhitektuuri ja disaini valdkondadega seotud elukutsetes ja edasiõppimisvõimalustes;
- uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi;
- iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut, kirjeldab vormi, kunstilist kujundit ja konteksti;
- käib iseseisvalt kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot.

Õppesisu

Kunsti roll eri ajastuil. Kunsti mõiste ja selle muutumise ajalugu. Kunstnik, teos ja vaataja oma kaasajas. Kunstiteoste analüüsi ja tõlgendamise erinevad meetodid (nt vormiline, märgiline, sotsiaalne) ja vormid (nt kunstikriitika, retsensioon, kirjandusteos, kunstifilm).

Kunstikultuuri üldistav ajatelg.

Üldistava ajatelje käsitlemisel on olulisim selgitada ja põhjendada kunsti muutumist. Peamiste faktide ja näidete abil luuakse seosed ühiskondlike põhjuste, kunsti ja ajastu mõtteviisi vahel. Erialase sõnavara omandamine.

Vanimad kõrgkultuurid. Esiaja kujutised. Mesopotaamia. Egiptus.

Antiikaja kunst. Vana-Kreeka. Vana-Rooma.

Keskaja kunst. Varakristlus ja Bütsants. Romaanika. Gootika. Kunst ja religioon.

Kunst Itaalias ja põhja pool Alpe. Inimesekeskse maailmapildi kujunemine. Kunst ja teadus. Trükikunsti leiutamine.

Barokk. Baroki suunad ja rokokoo. Õukonnakunstist argielu kujutamiseni.

18. ja 19. sajandi kunst. Klassitsism. Antiikpärandi mõju ja valgustusajastu ideed. Vaimu ja võimu arhitektuur. Romantism. Realism. Eesti rahvusliku kunsti sünnid.

Põhimõisted: kunstiliik, kunstistiil, antiik, romaanika, gootika, renessanss, barokk, rokokoo, klassitsism, romantism, realism, akadeemiline kunst, rahvuslik kunst.

Praktilised tööd: gümnaasiumi lõputöö – loovtöö või uurimistöö koostamine (vabatahtlik). Õppekäigud muuseumidesse ja näitustele.

KUNSTI 2. KURSUS „KUNST JA VISUAALKULTUUR 20.-21. SAJANDIL“

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

- tunnetab kunsti võimalusi ning näeb selle rakendusi nii enese elu ja tegevuse kui maailma mõtestamise, mõjutamise ja kujundamise vahendina;
- orienteerub kunstiajaloo põhilistes küsimustes ja arenguetappides 19. sajandi viimasest veerandist kuni 21. sajandi teise veerandini;
- mõistab kunsti ja visuaalkultuuri seoseid ühiskondlike protsesside ning teiste valdkondadega;
- väärtustab ümbritsevat elukeskkonda ja visuaalkultuuri pärandit;
- orienteerub kunsti, arhitektuuri ja disaini valdkondadega seotud elukutsetes ja edasiõppimisvõimalustes;
- uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi,
- iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut, kirjeldab vormi, kunstilist kujundit ja konteksti;
- käib iseseisvalt kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot;
- toob näiteid nüüdiskunsti teoste kohta, põhjendab nende seoseid muude ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ning meediale;
- mõtestab esemelise ning ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte.

Õppesisu

Kunsti ja visuaalkultuuri muutumine. Nüüdisaegse elutunnetuse ja globaalse maailma sünd, teaduse, tehnoloogia ja linnastumise võidukäik. Kunstiteos ja kontekst: vaatajad, koht ning aeg. Autorsus, kunstnike ja vaatajate suhte muutumine. Elukeskkonna kujundamise põhimõtted: arhitektuur, disain, visuaalne meedia.

Kunst moderniseerual ajastul. 19. sajandi lõpu kunst: impressionism, postimpressionism, juugend ja sümbolism. Fotograafia ja illustreeritud ajakirjandus. 20. sajandi esimese poole kunst. Modernistliku kunsti suunad: fovism, ekspressionism, futurism, kubism, abstraksionism, sürrealism. Avangard. Esimene maailmasõda ja dadaism. Modernistlik arhitektuur ja disain. Funktsionalism. Kunst totalitaarsetes riikides: sotsialistlik realism, natsionaalsotsialistlik kunst.

Teise maailmasõja järgne kunst. Külma sõda: abstraktne ekspressionism *versus* figuratiivne kunst. Üleminek modernismist postmodernismi. Minimalism, opkunst jne. Popkunst. Hüperrealism. *Happening*, *performance*, kehakunst, maakunst. Kontseptualism kui nüüdisaegse kunsti alusprintsip.

Postmodernism ja nüüdiskunst. Postmodernistlik kunst. Sotsiaalkriitiline ja poliitiline kunst. Kunst avalikus ruumis. Kunstimeediumide paljus: maal, graafika, skulptuur, installatsioon, fotokunst, videokunst, tegevuskunst, interaktiivne meediakunst, helikunst, netikunst jt. Teemade ja seisukohtade paljus 21. sajandi kunstis: teadus, innovatsioon, ökoloogia, identiteet, soolisus, feminism, postkolonialistlik kunst, eetika jne. Rahvusvahelised nüüdiskunsti näitused ja kunsti globaliseerumine.

Arhitektuur 20. ja 21. sajandil. Keskkond. Disain. Visuaalne meedia. Arhitektuuri ja disaini valdkonnad (tootedisain, mood, graafilne disain jne). Ehitatud keskkonna arengusuunad seoses ühiskonna, tehnoloogia ning inimese mõttemaailma muutumisega. Disain ja inimesõbralik elukeskkond: innovatsioon, targad materjalid, keskkonnateadlikkus. Disainiprotsess – probleemilahendus. Meediakeskkond ja visuaalne kommunikatsioon.

Kultuuripärandi kaitse. Autoriõigus. Kunsti, arhitektuuri ja disainiga seotud elukutsed.

Eesti kunst ja arhitektuur 20. ja 21. sajandil.

Põhimõisted: modernism, impressionism, post- ja neoimpressionism, juugend, sümbolism, fovism, kubism, abstraksionism, futurism, dadaism, sürrealism, sotsialistlik realism, popkunst, opkunst, kontseptualism, *happening*, *performance*, neodada, hüperrealism, postmodernism, nüüdiskunst.

Praktilised tööd: gümnaasiumi lõputöö – loovtöö või uurimistöö koostamine (vabatahtlik). Õppekäigud muuseumidesse ja näitustele.